

PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	01.08.2025, Tartu
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Kristiina Uus
Ametiasutuse nimi:	Lõuna Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	25278050102
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 348 lg 1
Kahtlustatava nimi, isikukood:	XXXXX XXXX, ik xxxxxxxxxxxx
Kuriteo toimepanemise aeg:	28.11.2024

Kriminaalasjas toimetati menetlust KarS § 348 lg 1 järgi võltsitud tähtsa isikliku dokumendi hankimise ja kasutamise uurimiseks. Menetluse käigus tuvastati, et kahtlustatav esitas 28.11.2024 kella 10.34 ajal xxxxxxxxxxxx vallas xxxxxxxx külas xxxxxx-xxxxxxx mnt x. kilomeeril teadvalt võltsitud isikliku dokumendi – Ukraina juhiloa numbriga xxxxxxxxxx – politseiametnikule eesmärgiga omandada juhtimisõigust ja vabaneda võimalikust karistusest. KarS § 350 järgi on tähtsaks isiklikuks dokumendiks muu hulgas mootorsõidukijuhi juhiluba. Arvestades toime pandud tegu, kahtlustatava isikut ja ka õiguskorra kaitsmise huvisid, leiab prokurör, et kriminaalmenetlus kahtlustatava suhtes on võimalik lõpetada KrMS § 202 sätete kohaldamisega.

KrMS § 6 sätestatud kriminaalmenetluse alustamise kohustus ei sea obligatoorseks süüdistuse esitamist ja süüdimõistva kohtuotsuse taotlemist. Kriminaalmenetlus on võimalik lõpetada otstarbekuse kaalutlusel KrMS § 202 kohaldamisega. Ka sellisel viisil kriminaalmenetluse lõpetamise eelduseks on teo karistatavuse üldiste eelduste (süüteo koosseis, õigusvastatus, süü) tuvastamine kahtlustatava käitumises.

Kahtlustatava toimepandud kuritegu on tõendatud politseiametniku ülekuulamisega, kellele xxxxx xxxx võltsitud isikliku dokumendi esitas ning kes selle dokumendi kahtlustatavalt ära võttis, ning dokumendi uurimise aktiga, mille järgi on xxxxx xxxx esitatud juhiluba võltsitud dokument (täpsemalt on tegu osalise võltsinguga). Lisaks tunnistas xxxxx xxxx ise oma süüd kahtlustatavana ülekuulamisel. Seega on prokuröri hinnangul süüteo koosseis, teo õigusvastatus ja süü tuvastatud ehk üks formaalsetest KrMS § 202 kohaldamise eeldustest täidetud.

Teiseks tuleb KrMS § 202 kohaldamise kaalumisel hinnata toimepanija süü suurust talle etteheidetavas teos, samuti tekitatud kahju liiki ja suurust, aga ka seadusandja poolt sätestatud sanktsioonimäära (väiksem sanktsioonimäär viitab väiksemal süüle). KarS § 348 lg 1 puhul on tegemist teise astme kuriteoga, mille toimepanemise eest on ette nähtud rahaline karistus või kuni kolmeaastane vangistus. Kuna seadusandja on selle kuriteo eest ette näinud ka rahalise karistuse, on seadusandja arvates tegemist kuriteoga, mille toimepannuna võib isiku süüd pidada väikseks.

Võltsitud isikliku dokumendi hankimine ja kasutamine on süütegü, mille kaitstav õigushüve on avalik usaldus. Nii tulebki süü suuruse hindamisel vaadata, mil määral sai rikutud avalik usaldus. Kuigi xxxxx xxxx tunnistas, et on kõnealust juhiluba kasutanud 5 aastat ning esitanud seda kontrolliks nii Eestis kui Soomes, siis puuduvad käesolevas kriminaalasjas muud andmed nende juhtumite kohta ning seetõttu tuleb süüd hinnata vaid 28.11.2024 toimepandud kuriteo osas. xxxxx xxxx esitas juhiloa liiklusjärelvalvet teostanud politseiametnikule, kellele ta ka küsimise peale tunnistas, et juhiloal ei ole tema allkiri. Politseiametnik võttis kohe juhiloa kahtlustatavalt ka ära. Samuti ei kujutanud xxxxx xxxx tegevus kellelegi otsest ohtu. Selliselt saab isiku süüd pidada väikseks, sest võltsitud dokument ei täitnud oma ülesannet isiku juhtimisõiguse olemasolu tõendamisel ning seetõttu sai ka avalik usaldus rikutud vähesel määral.

Süü suuruse hindamisel tuleb arvestada ka KarS §-is 57 loetletut. Politseiametniku ülekuulamise protokoll järgi tunnistas xxxxx xxxx kohe, et juhiloal ei ole tema allkiri ning kahtlustatavana ülekuulamise protokollist on näha, et isik tunnistas oma süüd ja väljendab ka kahetsust oma tehtud teo pärast. Eeltoodud asjaolud muudavad süü väiksemaks. Kokkuvõttes saabki järeldada, et täidetud on ka KrMS § 202 teine eeldus, et xxxxx xxxx süü ei ole suur.

Kolmandaks – KrMS § 202 seab menetluse lõpetamise tingimuseks ka avaliku menetlushuvi puudumise. Prokurör on seisukohal, et süü suurus ning avalik menetlushuvi on teineteisega väga lähedalt seotud. Iga konkreetse juhtumi puhul on oluline eraldi kaaluda, kas kriminaalmenetluse jätkamisest on võimalik loobuda, arvestades teo toimepanija süü suurust ning ka üld- ja eripreventiivseid kaalutlusi.

Eripreventiivsetel kaalutlustel pole prokuröri hinnangul kahtlustatava kriminaalkorras karistamine vajalik, kuivõrd tema teoelne ega -järgne käitumine ei anna alust arvata, et ta võiks jätkata kuritegude toimepanemist või mitte käituda õiguskäitlikult. xxxxx xxxxx pole kehtivaid kriminaalkaristusi ning on vaid üks kehtiv väärteokaristus – juhtimisõigusega juhtimise eest. Lisaks teatas xxxxx xxxx prokurörile 23.07.2025 telefonivestluses, et põeb eesnäärmevähki ning sellest tulenevalt on tervislik seisund niivõrd halb, et kodust ta enam väljas ei käi, liikuda saab 10-20 meetrit korraga ja ka kodusteks iga päeva toimetusteks vajab aeg-ajalt abi. Oma diagnoosi ning sellega kaasnevate sümptomite ja ravi kinnitamiseks saatis xxxxx xxxx prokuratuuri ka oma Terviseportaali väljavõtte. Tulenevalt tema terviseseisundist ei ole tal võimalik enam autot juhtida ning seega on minimaalne oht, et ta uuesti võltsitud dokumenti juhtimisõiguse tõendamiseks kasutaks või üldse juhtimisõigusega mootorsõidukit juhiks. Nii vähendavad eripreventiivsed asjaolud tõenäosust, et xxxxx xxxx tulevikus taolise teo toime paneb.

Kokkuvõttes leiab prokurör, et kuna kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu, kahtlustatava süü ei ole suur ning kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi ja KarS § 56 lg 1 sätestatud üld- ja eripreventsiooni eesmärgid on võimalik saavutada kahtlustatavat kriminaalvastutusele võtmata, saab käesolevas kriminaalasjas kohaldada KrMS § 202 sätteid ning kriminaalasi lõpetada.

KrMS § 202 lg 7 kohaselt võib KrMS § 202 lõigetes 1 ja 2 sätestatud alustel kriminaalmenetluse lõpetada ja kohustused määrata prokuratuur, kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse. KarS § 348 lg 1 näeb karistusena ette rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistuse. Seega võib prokuratuur antud juhul kriminaalasjas menetluse lõpetada.

KrMS § 202 lg 2 näeb prokuratuurile ette kaalutlusõiguse, kas menetluse lõpetamisel määrata isikule kohustusi või mitte. Arvestades eelkõige xxxxx xxxx tervislikku seisundist ja kehtivate

kriminaalkaristuste puudumist, ei pea prokuratuur praegusel juhul vajalikuks määrata isikule kriminaalmenetluse lõpetamisega seoses muid kohustusi, kui kohustus mitte panna toime uusi tahtlikke kuritegusid aasta jooksul alates määruse allkirjastamisest.

Eeltoodu alusel ja juhindudes KrMS § 202 lg-st 7 ja §-st 206, abiprokurör

määras:

1. Lõpetada menetlus kriminaalasjas nr 25278050102.
2. KrMS § 202 lg 2 p 7 alusel määrata xxxxx xxxxxx kohustus mitte panna toime uusi tahtlikke kuritegusid käesoleva määruse allkirjastamisest kuni **01.08.2026**.
3. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: xxxxx xxxxxx äravõetud võltsitud Ukraina juhiluba numbriga xxxxxxxxxx jätta õppeotstarbeliseks arhiveerimiseks Politsei- ja Piirivalveameti Lõuna prefektuuri piirivalvebüroo Kagu piiripunkti.
4. Andmekogus ABIS ja riiklikus süüteomenetluse biomeetriaregistris sisalduvate andmete kustutamine: ei ole.
5. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad.

Kristiina Uus
abiprokurör
/allkirjastatud digitaalselt/